

La Superilla Barcelona pren forma

- » Es fan públics els guanyadors seleccionats pel jurat dels dos concursos per al disseny del nou model d'eix verd a l'Eixample i dels primers quatre carrers i quatre places que es transformaran aquest mandat per avançar cap a una ciutat més pròxima, saludable i humana
- » La participació ha estat molt alta, amb un total de 86 propostes presentades que han estat avaluades pel jurat
- » Per als eixos s'ha elegit les quatre propostes que millor defineixen com ha de ser el carrer del segle XXI, i a partir d'ara els equips treballaran junts per concretar un únic model d'espai públic que s'aplicarà a Consell de Cent, Girona, Rocafort i Comte Borrell
- » El model definitiu de carrer es fonamentarà en unes característiques bàsiques que ja s'han identificat en els dissenys elegits: serà accessible i de plataforma única, no hi haurà asfalt, es prioritzarà l'anar a peu i la renaturalització i es fomentaran els usos socials
- » Per a cada plaça s'ha escollit el disseny que més s'adequa a cada emplaçament, i els equips redactors elaboraran el projecte executiu a partir de la seva pròpia proposta
- » Els encreuaments de Consell de Cent amb Girona i Comte Borrell es convertiran en espais cívics i d'activitats, i els de Rocafort i Enric Granados seran àmbits enjardinats que potenciaran el verd i l'estada
- » La previsió és que els projectes executius de cada eix i plaça s'enllesteixin el febrer de 2022 per poder començar les obres el juny de l'any que ve, amb una inversió de 37,8M€ aquest mandat

» Cap a l'Eixample del s. XXI

La Superilla Barcelona pren forma. El Govern municipal va engegar el novembre passat el principal projecte de transformació de l'espai públic que es desenvoluparà a la ciutat per fer-la més sostenible, més saludable i pensada per a les persones. Després de les experiències de les superilles del Poblenou, Sant Antoni i Horta, molt consolidades i ben valorades tant localment com a nivell internacional, ara es vol fer un salt d'escala per consolidar aquesta manera de construir ciutat i de fer-la més pròxima, reequilibrant els usos de les persones i del trànsit rodat i augmentant els eixos verds de Barcelona.

En aquest marc, l'Ajuntament de Barcelona aborda el repte d'implantar el concepte Superilles a l'àmbit de l'Eixample (trama Cerdà), reorganitzant la mobilitat i permetent la generació de nous eixos verds i noves places a les seves cruïlles. Tot, amb l'objectiu d'aconseguir un espai públic amb més verd urbà, més respirable, amb més espai per a l'estada i una vida urbana de major qualitat.

Amb aquest nou enfoc sobre la taula, el Govern municipal va convocar dos concursos per definir el que serà el nou model de carrer del s.XXI i dissenyar quatre nous eixos verds i quatre noves places a l'Eixample que marcaran un canvi d'usos de l'espai públic, donant resposta alhora als reptes socials i mediambientals que ha d'encarar la ciutat. L'objectiu passa per trobar una resposta innovadora per a un nou tipus d'espai públic que prioritzi realment les persones i que integri els processos naturals, el verd i la biodiversitat, optimitzant els recursos, amb solucions racionals i senzilles.

Des del llançament de la convocatòria, el passat mes de novembre, s'ha constatat el gran interès que ha suscitat el concurs, amb un èxit rotund de participació. Durant aquest procés, un total 86 propostes han estat avaluades pel jurat i analitzades pels membres del Consell Assessor.

Fruit d'aquesta anàlisi, en el concurs d'eixos verds el jurat ha escollit les quatre propostes que millor defineixen com ha de ser el carrer del s.XXI, i a partir d'aquí els equips seleccionats treballaran de manera conjunta per concretar un únic model d'espai públic per als futurs eixos verds i que ja s'aplicarà que s'aplicarà a Consell de Cent, Girona, Rocafort i Comte Borrell. Pel que fa a les places, s'han elegit els quatre equips que elaboraran el projecte executiu dels nous espais que naixeran als encreuaments del carrer del Consell de Cent amb els de Girona, Comte Borrell, Rocafort i Enric Granados, i que tindran una mida similar a la de les places de Gràcia, uns 2.000 m².

Els quatre eixos verds i les quatre places són el primer pas per estendre el model Superilles a tot el districte de l'Eixample. L'horitzó final fixa la creació de 21 eixos verds i 21 places que generaran 33,4 hectàrees d'espai per a vianants i 6,6 de verd urbà, de manera que un de cada tres carrers sigui un eix verd i que cada veí i veïna tingui un d'aquests eixos o una plaça a 200 metres de casa seva.

» El nou model d'espai públic dels eixos verds

En l'àmbit referent al nou model d'espai públic i als futurs eixos verds s'han presentat un total de 40 propostes, que el jurat ha valorat molt positivament, d'entre les quals s'han buscat aquelles que millor podran ajudar a determinar el caràcter que hauran de tenir els nous eixos verds de la ciutat. Per fer la tria s'ha comptat també amb les aportacions del Consell Assessor, que s'ha reunit tres cops.

De totes les propostes presentades s'han valorat especialment aquelles que tenen la capacitat de definir millor un model de nou carrer, resoldre la complexitat dels requeriments tècnics i adaptar-se a les necessitats i a l'evolució en el temps.

En base a aquests paràmetres s'han seleccionat les quatre propostes guanyadores segons el jurat, que han quedat classificades en l'ordre següent:

1. Proposta: 'Caminar des del centre'
Equip: UTE b76 Palomeras Arquitectes, SLP + Ciertto Estudio, SCCLP
2. Proposta: 'De SÒL a SOL (invariants i variants)'
Equip: UTE ESTEYCO-CACERES ARQUITECTURA + ESTUDI MARTI FRANCH
ARQUITECTURA DEL PAISATGE+ NABLABCN STUDIO
3. Proposta: 'Giraverd'
Equip: UTE GONZALEZ CAVIA Y CABRERA ARQUITECTURA URBANISMO Y
PAISAJE, SL + FABRIC OFFICE, SCCLP
4. Proposta: 'Galeries de vida'
Equip: UTE GPO Ingeniería y Arquitectura, S.L.U. + AGENCE TER, SARL + Ana Coello
de Llobet, S.L.P.

El primer classificat serà l'encarregat de redactar el *Document de Model d'espai públic dels Eixos Verds*, que fixarà un nou codi per a l'execució dels futurs projectes d'eixos verds, i ho farà treballant de manera col·laborativa amb la resta de guanyadors seleccionats pel jurat.

Aquest treball conjunt estarà dirigit i coordinat per l'Oficina Tècnica Superilla Barcelona, dependent de la Gerència de l'Arquitecte en Cap de l'Ajuntament, amb el suport del conjunt de serveis tècnics municipals implicats en l'espai públic i l'empresa municipal BIMSA. La definició d'aquest nou model d'espai públic també haurà d'incorporar les conclusions del procés participatiu que s'està duent a terme amb les principals entitats i associacions del territori i on s'està analitzant com ha de ser aquest nou concepte de carrer.

Un cop estigui fet el *Document de Model d'espai públic dels Eixos verds*, i en base al que aquest estableixi, cada equip passarà a redactar el projecte d'eix verd que li ha estat assignat: Consell de Cent el primer classificat; Girona, el segon; Rocafort, el tercer, i Comte Borrell, el quart. Els futurs projectes de reurbanització hauran d'aplicar allò que s'estableixi al document de model, amb l'objectiu que tots els nous eixos verds que es construeixin tinguin una coherència i una continuïtat urbanística entre ells.

» Premisses del nou model de carrer del s. XXI

Per tal d'elaborar el nou *Document de Model d'espai públic dels Eixos Verds* s'han seleccionat un seguit de premisses prèvies, extretes de les quatre propostes escollides guanyadores dels eixos verds, que s'hauran de prendre com a base per a la seva redacció.

Els nous eixos verds del s. XXI han de suposar l'apropiació del carrer per part de les persones: més vida familiar, comerç de proximitat, amb menys contaminació i menys soroll. Això es vol aconseguir amb:

- **Protagonisme absolut del vianant:** garantint recorreguts rectes i continus. Només els vehicles privats amb destí al propi carrer podran circular, i a 10km/h. (En el cas de Consell de Cent, el gran eix verd que guanyarà l'Eixample, es connectarà de forma lineal i directa el parc de Joan Miró amb el passeig de Sant Joan).
- **Carrers que garanteixen l'accessibilitat universal:** plataforma única que es desplega de façana a façana i al llarg de tot el tram.
- **Desapareixerà l'asfalt:** amb paviments de contingut reciclat que permetin avançar cap a la neutralitat de carboni.
- **Una explosió de verd:** sobretot allà on pot ser més contundent, als xamfrans i les places.
- **Un lloc on es fomenti la vida de barri:** zones d'estada i de joc infantil on es trobin les famílies i el veïnat.
- **Un carrer que fomenti el comerç de proximitat:** assegurant un espai amable, zones per a la càrrega i descàrrega i per la gestió dels residus.
- **Un nou model de carrer sostenible:** aprofitament de l'aigua de la pluja i incorporació de sistemes fotovoltaics que subministren l'energia que requereix l'enllumenat.

» Les propostes dels eixos verds

Les quatre propostes escollides pel jurat com a guanyadores del concurs d'eixos verds són, per tant, el punt de partida a partir del qual s'extreuen aquest conjunt de premisses bàsiques per elaborar el *Document de nou Model d'espai públics dels Eixos Verds*. Es tracta de propostes bàsiques i no definitives, que hauran d'acabar consolidant-se en els projectes de reurbanització dels quatre nous eixos, a partir del que marqui el document.

» Caminar des del centre

D'aquesta proposta el jurat ha destacat la voluntat d'apropiació del carrer per part dels veïns i les veïnes i el concepte de caminar des del centre amb una nova perspectiva i vivència per part del vianant. També s'ha valorat l'aposta per un espai únic, ample i versàtil i la voluntat de recuperar l'ambient i el paisatge dels antics carrers de la ciutat. Alhora, destaca la ubicació d'una nova línia d'arbrat que permet generar una nova organització de l'espai i l'aparició d'una nova franja d'estada. La proposta fa una especial atenció al valor de les plantes baixes a l'hora de configurar física i funcionament el carrer, amb especial atenció a les activitats públiques i comercials. I finalment, el jurat ha posat en valor, la sensibilitat del dibuix, el traç i la imatge.

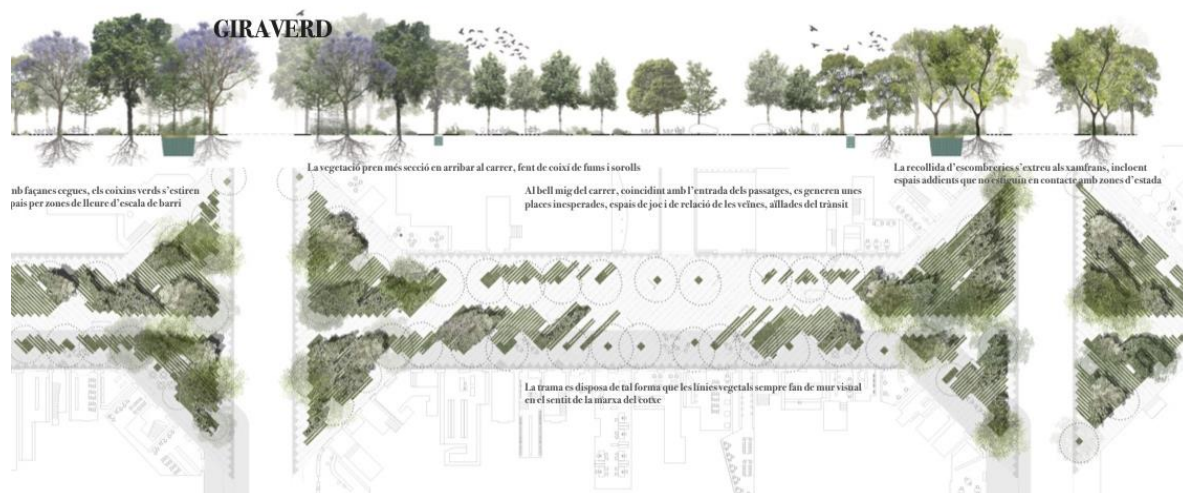
» De SÒL a SOL (invariants i variants)

D'aquesta proposta el jurat n'ha destacat l'aposta per fer una visió del conjunt de l'eix de Consell de Cent i la diferenciació de les diferents tipologies d'espai presents a tot l'eix: les places, les cruïlles, els trams d'intercanvi, els trams de jardí-silenci i els trams de mosaic. També s'ha valorat la definició d'una nova ordenació del carrer, amb criteris invariants (fixes) i criteris variants (variables); la importància del subsòl, la permeabilitat i el caràcter estructurant del verd; i la visió global del verd urbà, apostant per la seva agrupació.

» Giraverd

D'aquesta proposta el jurat ha considerat rellevant la ruptura de l'eix longitudinal que inverteix la jerarquia vehicle-vianant, especialment a l'arribada a les cruïlles i la diferent concentració del verd a les parts més amples dels xamfrans.

» Galeries de vida

D'aquesta proposta el jurat ha considerat especialment rellevant el concepte de 3 ecosistemes diferenciats que es divideixen entre ecosistema viu, ecosistema social i ecosistema de serveis. També destaca l'aposta per implantar una canòpia verda, a la banda assolellada del carrer. A banda, s'ha valorat la definició concreta del verd, la tria d'espècies i la definició d'espais flexibles, en els quals a partir dels processos de participació es podran concretar quins usos se'ls hi donen, atenent els requeriments locals.

» El disseny de les quatre primeres places del nou Eixample

El concurs de places buscava una proposta adequada per a cadascun dels emplaçaments, i per això es va dividir en quatre lots: un per cada plaça. S'ha rebut 46 propostes, i el jurat ha prioritzat les que, aportant un nou valor a l'espai, s'adapten millor a les característiques de cada lloc, posen especial atenció als equipaments i plantes baixes i incorporen millor el verd.

A grans trets, les propostes seleccionades responen a dues estratègies. Dues places plantegen una idea de plaça més cívica, un espai més neutre i flexible. És el cas de les places de Consell de Cent amb Comte Borrell, per ser el centre del barri i aglutinador de nombroses activitats veïnals (mercats, concrets, actes públics, ets); i amb Girona, ja que té la parada de metro i esdevé un punt de trobada i encreuament. I dues places, les corresponents a les cruïlles de Rocafort i Enric Granados, aposten per un espai molt semblant a un jardí on es potenciïn les activitats d'estada i el verd pugui explotar d'una manera més explícita i evident.

Seguint aquests arguments, el jurat ha triat les propostes que llegeixen millor aquestes necessitats, resolen més encertadament l'organització de l'espai i doten la plaça d'una imatge suggerent que pugui donar un caràcter diferent a cada una.

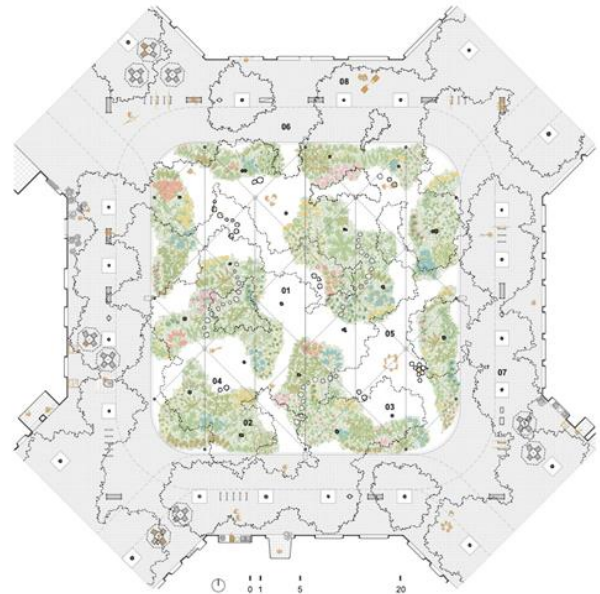
Per tant, hi ha un equip elegit com a guanyador per cadascuna de les quatre places que s'encarregarà de redactar el projecte executiu a partir del disseny i l'ordenació de l'espai que ha proposat. I al segon i tercer classificat de cada plaça se'ls atorga un premi econòmic.

» Consell de Cent amb Rocafort: 'El parlament de les espècies'

Per a la cruïlla del carrer de Consell de Cent amb el de Rocafort, la proposta és 'El parlament de les espècies', de l'equip 'Estudi08014. Arquitectura, ciutat, territori, S.C.P.P'. El jurat l'ha valorat com una proposta contundent que genera un gran espai naturalitzat al centre de forma quadrada, de 1.000m², i organitza la plaça de forma concèntrica en funció dels usos que hi va generant.

Aquest espai central permeable és de sauló i acull una agradable zona d'estada i espai verd a nivell superficial amb parterres i a nivell d'arbrat. Al voltant de l'espai central s'estén el panot, que genera uns espais de pas al seu voltant.

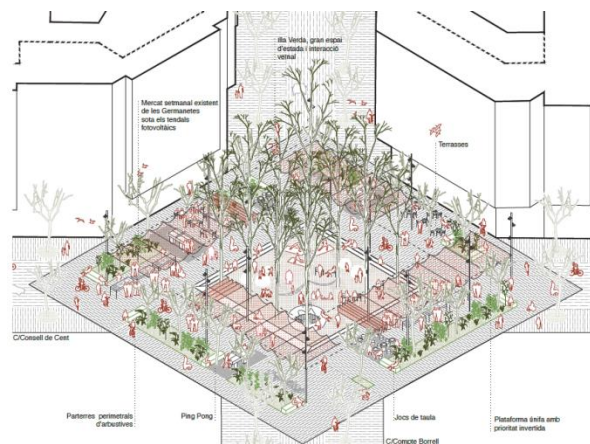
L'estratègia de renaturalització està ben orientada, ja que preveu uns paviments permeables, amb vegetació i amb ombra que conformen un espai general orientat a disminuir la temperatura i també la contaminació.

» Consell de Cent amb Comte Borrell: 'L'illa de les illes'

A Consell de Cent amb Comte Borrell s'hi desenvoluparà 'L'illa de les illes', el disseny presentat per 'UTE CLARA SOLA-MORALES + ALBERT CASAS ALVAREZ + FREDERIC VILLAGRASA ALVAREZ'. Es proposa una plaça que funciona concèntricament, amb un quadrat permeable i naturalitzat al centre on es col·loca una zona d'estar 16 arbres que creen un ambient agradable. Al seu voltant s'allibera espai per fer-hi activitats i els usos de barri que actualment ja tenen lloc en aquest emplaçament.

És una proposta visualment molt neta i transparent, i la seva composició fa que pugui ser molt flexible a l'hora d'acollir els diversos usos que s'hi duran a terme.

» Consell de Cent amb Enric Granados: 'Jardín ILLA'

Un "jardí veïnal naturalista". En això es convertirà la cruïlla de Consell de Cent amb Enric Granados, segons ho descriu la UTE GPO Ingeniería y Arquitectura, S.L.U. + LAND LAB, laboratorio de paisajes, S.L., autors de la proposta guanyadora, 'Jardín Illa'. Es crea un gran jardí en aquest entorn, ja força pacificat i on actualment hi ha usos terciaris, i es potencia la vida de barri amb zones d'estada i de joc i, sobretot, amb molt més verd.

S'aprofita que en una de les façanes de la plaça hi ha l'edifici del seminari, que ja disposa d'un jardí, i se li acosta creant una proposta asimètrica que s'acaba convertint en un espai agradable, més gran i naturalitzat. L'espai formarà part d'una successió d'espais verds i biodiversitat que anirà des dels jardins de la universitat, passant pel seminari i aquesta nova plaça i fins a la plaça de Letamendi.

» Consell de Cent amb Girona: 'SUPERESCOCELL'

La UTE UNDER PROJECT LAB, S.C.P. + BOPBA ARQUITECTURA, S.L.P. i la seva proposta 'SUPERESCOCELL' serà qui donaran forma a la futura plaça de Consell de Cent amb Girona. Partint de la idea que els escocells són la unitat natural mínima de l'Eixample, magnifica aquest element com un ecosistema metabòlic que cal potenciar i el fa extensiu per tota la plaça allà on és possible, tenint en compte que hi ha l'estació de Metro en el subsòl. Per aquesta raó concentra la part verda i permeable al costat muntanya, i aquesta disposició li permet tenir bon assolament. A més, li permet ubicar altres usos com l'estada o el joc en les zones no tant plantades.

Defineix molt bé el verd i proposa una plantació abundant, si bé la plaça es pot travessar caminant. També preveu una bona relació amb els usos de les plantes baixes.

» Properes passes

Un cop coneguts els equips escollits com a guanyadors dels concursos, la següent fase és la redacció dels projectes executius de les transformacions previstes. En el cas dels eixos verds, el primer classificat elaborarà el *Document de Model d'espai públic dels Eixos Verds* de manera col·laborativa amb els altres tres equips, i dirigits i coordinats per l'Oficina Tècnica Superilla Barcelona. Quan es disposi del model, cadascun dels quatre equips començarà a redactar el projecte executiu de l'eix verd que se li ha assignat:

- 1r classificat: UTE b76 Palomeras Arquitectes, SLP + Ciertto Estudio, SCCLP
- Proposta: 'Caminar des del centre'
- Encàrrecs: redacció del model d'espai públic, col·laborativament amb els altres tres equips, i redacció del projecte executiu de l'eix de Consell de Cent.
- 2n classificat: UTE ESTEYCO-CACERES ARQUITECTURA + ESTUDI MARTI FRANCH ARQUITECTURA DEL PAISATGE+ NABLABCN STUDIO
- Proposta: 'De SÒL a SOL (invariants i variants)'
- Encàrrec: redacció del projecte executiu de l'eix de Girona.
- 3r classificat: UTE GONZALEZ CAVIA Y CABRERA ARQUITECTURA URBANISMO Y PAISAJE, SL + FABRIC OFFICE, SCCLP
- Proposta: 'Giraverd'
- Encàrrec: redacció del projecte executiu de l'eix de Rocafort.
- 4t classificat: UTE GPO Ingeniería y Arquitectura, S.L.U. + AGENCE TER, SARL + Ana Coello de Llobet, S.L.P.
- Proposta: 'Galeries de vida'
- Encàrrec: redacció del projecte executiu de l'eix de Comte Borrell.

Quant a les places, els elegits com a guanyadors de cadascuna de les quatre cruïlles comencen ara a redactar el projecte executiu corresponent:

- Equip: Estudi08014. Arquitectura, ciutat, territori, S.C.P.P.
- Proposta: 'El parlament de les espècies':
- Encàrrec: redacció del projecte executiu de la plaça de Consell de Cent amb Rocafort.

- Equip: UTE CLARA SOLA-MORALES + ALBERT CASAS ALVAREZ + FREDERIC VILLAGRASA ALVAREZ
- Proposta: 'L'illa de les illes'
- Encàrrec: redacció del projecte executiu de la plaça de Consell de Cent amb Comte Borrell.

- Equip: UTE GPO Ingeniería y Arquitectura, S.L.U. + LAND LAB, laboratorio de paisajes, S.L.
- Proposta: 'Jardín ILLA'
- Encàrrec: redacció del projecte executiu de la plaça de Consell de Cent amb Enric Granados.

- Equip: UTE UNDER PROJECT LAB, S.C.P. + BOPBA ARQUITECTURA, S.L.P.
- Proposta: 'SUPERESCOCELL'
- Encàrrec: redacció del projecte executiu de la plaça de Consell de Cent amb Girona.

La previsió és disposar dels vuit projectes executius el febrer de l'any vinent amb l'objectiu d'iniciar les obres el juny de 2022 i acabar-les el primer trimestre de 2023. El Govern municipal invertirà 37,8 milions d'euros en aquestes primeres transformacions, dels quals 32,8 seran per a l'execució dels eixos verds i 5 per a les places. Serà l'inici del desplegament del programa d'eixos verds, que ha de marcar un nou paradigma en la manera de fer ciutat i que es continuarà desplegant i dotant de més recursos més endavant.

Paral·lelament, s'està duent a terme el procés participatiu del projecte, que comptarà amb tres fases. La primera preveu sessions fins el maig a escala de ciutat i de districte sobre la definició del model d'espai públic dels eixos verds. De juny a octubre, a nivell de barris es farà seguiment de la redacció dels projectes executius, i entre octubre i març de 2023 s'abordarà a escala de districte i de barri el tancament dels projectes executius i el seguiment de les obres.

Tota la informació del projecte Superilla Barcelona es pot consultar al web barcelona.cat/superilles.